

Protocol
'doubleren en versnellen'
BS de Ravelinde

Vooraf

In de wet op het onderwijstoezicht wordt gesteld dat het onderwijs afgestemd moet worden op de voortgang in de ontwikkeling van het kind. Bij zorgleerlingen, dus kinderen waarvoor een meer specifieke ondersteuning nodig is, moet systematisch gewerkt worden aan die aspecten van de ontwikkeling die achter blijven. Een van de mogelijke oplossingen voor zorgleerlingen kan gezocht worden in groepsdoublure of groepsversnelling.

Uitgangspunten zijn:

- Doublure of versnelling moet geschieden op basis van zorgvuldige afweging;
- Doublure of versnelling is de verantwoordelijkheid van het gehele team;
- Voorafgaande aan doublure of versnelling is er sprake geweest van nadrukkelijke extra ondersteuning, welke is beschreven in het leerlingvolgsysteem;
- Doublure of versnellen heeft alleen zin als we verwachten dat het een kind helpt blijvend te kunnen groeien in zijn of haar ontwikkeling;
- Na overleg met ouders, beslist de school over de plaatsing van leerlingen in de groepen. Wanneer ouders het niet eens zijn met het genomen besluit, dan kunnen zij gebruik maken van de geldende klachtenprocedure zoals deze omschreven staat in de schoolgids;
- Doubluren of versnellen vindt bij voorkeur plaats aan het begin van een schooljaar, indien nodig kan dit ook gedurende het schooljaar.

1. Doublure

De beslissing om een kind te laten doubleren is een verantwoordelijkheid van het hele team en kan eenmaal worden toegepast gedurende de schoolloopbaan van een kind.

Doubleren wordt spaarzaam toegepast, omdat:

- demotivatie bij het kind een rol kan spelen.
- het zelfvertrouwen geschaad kan worden.
- het negatieve gevolgen kan hebben voor het sociaal welbevinden van het kind.
- de inhoud van het onderwijsaanbod niet aan zou kunnen sluiten op de ontwikkeling van het kind.

Doublure wordt zo jong mogelijk toegepast omdat het belangrijk is dat de basis goed op orde is voordat nieuwe kennis en vaardigheden aangeboden worden. Het is beter een achterstand te voorkomen dan deze te moeten repareren.

De overgang van groep 2 naar 3 krijgt onze extra aandacht, omdat een kind langer de tijd nodig kan hebben om de basisvaardigheden, die belangrijk zijn voor het leren van de technische vaardigheden (lezen en rekenen, zich eigen te maken. Doublure, oftewel kleuterverlenging is dan een mogelijkheid.

Op andere momenten kan er ook doublure plaatsvinden, bij voorkeur voor groep 6. Als bijvoorbeeld blijkt dat de technische vaardigheden op het gebied van lezen, rekenen én spellen onvoldoende beheerst worden om de lesstof met succes te kunnen volgen. Vanaf groep 6 zullen doublures sporadisch voorkomen. We hebben dan andere manieren om tegemoet te komen aan de onderwijsbehoeften van een kind. Gedacht kan worden aan het werken met een ontwikkelingsperspectief (OPP) en/of het schoolverlaten na groep 7.

Voor doubleren gelden de volgende afspraken:

- Uit de interventies moet blijken dat er al meerdere periodes extra hulp en/of ondersteuning is geboden en dat deze hulp onvoldoende effect heeft gehad.
- Het kind is meerdere malen ter sprake gebracht in het leerteam en bij de kwaliteitscoördinator en voldoet aan de gestelde criteria.
- Het team moet ervan overtuigd zijn dat er een grote kans bestaat dat de doublure een meerwaarde heeft.
- Met ouders en leerkracht van de opvolgende groep wordt een mogelijke doublure besproken als een leerlingenbespreking daartoe besluit (eerste gesprek in februari, vervolggroep in maart en evt. juni). De directeur wordt hiervan op de hoogte gesteld.
- In de periode na het eerste gesprek met ouders, wordt de extra hulp en/of ondersteuning voortgezet of aangepast totdat het kind opgenomen is in de opvolgende groep.
- Bij twijfel kan advies ingewonnen worden bij het samenwerkingsverband en/of de schoolbegeleider
- Na een doublure wordt het traject van extra hulp en/of ondersteuning indien nodig voortgezet. Het is van belang de lesstof aan te passen aan het niveau van het kind (een kind dat doubleert doet dus niet automatisch alle stof van de groep opnieuw).
- In het nieuwe schooljaar houdt de leerkracht de eerste tijd regelmatig contact met de ouders ten aanzien van vorderingen en welbevinden van het kind
- Het proces rond de doublure wordt gedocumenteerd en opgenomen in het dossier van het kind.

Doublure, wat zijn de criteria?

Kleuterverlenging in groep 2 wordt overwogen wanneer een kind voldoet aan de volgende criteria:

Er sprake is van een onvoldoende ontwikkeling naar het oordeel van de verantwoordelijke groepsleerkracht: onderbouwd door observatiegegevens m.b.t. de cognitieve ontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, werkhouding, zelfstandigheid, betrokkenheid en concentratie. Achterstanden van een half jaar of meer op meerdere ontwikkelingslijnen geven aan dat een kind wellicht over onvoldoende basis beschikt voor plaatsing in groep 3. Als bovenstaande criteria nog onvoldoende inzicht geven, kan het "beslissingsblad overgang 2/3" gebruikt worden (zie bijlage).

Doublure in de overige groepen wordt overwogen als:

1. Er herhaaldelijk lage scores zijn op de IEP toetsen van de verschillende vakgebieden (technisch lezen, begrijpend lezen en rekenen) en
 - voor groep 3: minimaal 5 maanden (DLE) achterstand op de onderdelen spelling en lezen en 8 maanden (DLE) achterstand rekenen
 - voor groep 4 t/m 8: minimaal 8 maanden (DLE) achterstand op tenminste twee van de volgende onderdelen: Lezen (DMT), Spelling, Rekenen/Wiskunde en Begrijpend lezen.
2. Er sprake is van een onvoldoende ontwikkeling naar het oordeel van de verantwoordelijke groepsleerkracht onderbouwd door observatiegegevens uit de groep en eventueel methodegebonden toetsen.
3. De groepsleerkracht het kind niet in staat acht met de verworven technische vaardigheden (lezen, rekenen en spellen) aan de slag te kunnen in de volgende groep.
4. Doublure op basis van bovenstaande criteria is alleen van toepassing indien we de verwachting hebben dat de doublure een blijvende groei van de ontwikkeling tot gevolg heeft. Dit is dus tevens afhankelijk van de capaciteiten / intelligentie van een kind.

2. Versnellen

De beslissing om een kind te laten versnellen is de verantwoordelijkheid van het hele team en wordt bij voorkeur niet vaker dan eenmaal toegepast gedurende de schoolloopbaan van een kind

Versnellen wordt spaarzaam en liefst zo jong mogelijk toegepast, omdat:

- het zelfvertrouwen geschaad kan worden
- de inhoud van het onderwijsaanbod niet aan zou kunnen sluiten op de ontwikkeling van het kind
- het negatieve gevolgen kan hebben voor het sociaal welbevinden van het kind

Versnellingen kunnen voorkomen door de hele school. Het gaat vaak om kinderen in groep 1, 2 en 3 die de basisvaardigheden die nodig zijn voor het leren lezen, schrijven en rekenen al beheersen en er sociaal emotioneel aan toe zijn.

Meestal zijn dit kinderen bij wie de interesse naar diverse zaken zo groot is, dat het aanbod in de huidige groep onvoldoende aansluit en/of uitdaagt.

Vanaf groep 4 wordt er in eerste instantie gepoogd om aan de onderwijsbehoeften van de kinderen te voldoen door compacten en verrijken toe te passen. Bovendien beschikken we vanuit het bestuur over een bovenschoolse plusklas. Als dit niet toereikend is, zal versnellen overwogen worden.

Voor het versnellen gelden (in aanvulling op het beleid meer-en hoogbegaafden) de volgende afspraken:

- Uit de interventies moet blijken dat er al meerdere periodes extra uitdaging is geboden en dat dit onvoldoende effect heeft gehad. Dit laatste zou tot uiting kunnen komen in een onvoldoende welbevinden of onderpresteren.
- Het kind is meerdere malen ter sprake gebracht in het leerteam en bij de kwaliteitscoördinator en voldoet aan de gestelde criteria.
- Het team moet ervan overtuigd zijn dat er een grote kans bestaat dat de versnelling een meerwaarde heeft.
- Met ouders en leerkracht van de opvolgende groep wordt een mogelijke versnelling besproken als een leerlingenbespreking daartoe besluit (eerste gesprek in februari, vervolgesprek in maart en evt. juni). De directeur wordt hiervan op de hoogte gesteld.
- Bij twijfel kan advies ingewonnen worden bij het samenwerkingsverband of de schoolbegeleider
- In de periode na het eerste gesprek met ouders, wordt de extra uitdaging voortgezet of aangepast totdat het kind opgenomen is in de opvolgende groep.
- Na een versnelling wordt het traject van extra uitdaging indien nodig voortgezet.
- In het nieuwe schooljaar houdt de leerkracht de eerste tijd regelmatig contact met de ouders ten aanzien van vorderingen en welbevinden van het kind
- Het proces rond de versnelling wordt gedocumenteerd en opgenomen in het dossier van het kind.

Versnellen, wat zijn de criteria?

Vervroegde overgang naar groep 3 is mogelijk als:

Er sprake is van een opvallend vlotte ontwikkeling naar het oordeel van de verantwoordelijke groepsleerkracht: onderbouwd door observatiegegevens m.b.t. de cognitieve ontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, werkhouding en concentratie. Een voorsprong van een jaar of meer op meerdere ontwikkelingslijnen geven aan dat een kind wellicht over voldoende basis beschikt voor plaatsing in groep 3. Als bovenstaande criteria nog onvoldoende inzicht geven, kan het "beslissingenblad overgang 2/3" gebruikt worden (zie bijlage).

Vervroegde overgang naar een volgende groep (eventueel halverwege het schooljaar) is mogelijk als:

1. Een leerling op meerdere vakgebieden een ↑ hoge score heeft op de IEP toetsen van de verschillende vakgebieden.
2. Een leerling signaleerd wordt in de DHH.
3. Er sprake is van een opvallend vlotte (sociaal emotionele) ontwikkeling naar het oordeel van de verantwoordelijke groepsleerkracht onderbouwd door observatiegegevens uit de groep en eventueel methode gebonden toetsen.
4. De groepsleerkracht het kind in staat acht met de verworven technische vaardigheden (lezen, rekenen en spellen) aan de slag te kunnen in de volgende groep.
5. Er geen uitdaging voor de leerling meer is in de huidige groep.
6. Versnellen op basis van bovenstaande criteria is alleen van toepassing indien we de verwachting hebben dat de versnelling een blijvende groei van de ontwikkeling laat zien.

Bijlage 1:

Beslissingsblad overgang groep 2-3

Beheerst = 2 punten
 Nog niet goed beheerst = 1 punt
 Niet beheerst = 0 punten

Naam: Geboortedatum: Beslissing: Wel/ Niet naar groep 3		Ingevuld op: Ingevuld door: Besproken met ouders op:	
Gedrag		Constructie/ Beeldend	
Zelfstandig		Opdrachten zien er goed uit	
Taakgericht		Duidelijke tekeningen	
Werktempo goed		Neemt zelf initiatief	
Zelfvertrouwen goed		Kiest voor ontwikkelingsmateriaal	
Gemotiveerd		Concentratie goed	
Gesprekken		Motoriek	
Betrokken bij gesprek		Zeker in bewegingen	
Neemt deel aan gesprek en heeft goede luisterhouding		Goede pengreep	
Betrokken bij kringgesprekken		Fijne motoriek goed	
Rekenen/Wiskunde		Sociaal	
Tellen tot 20 en terugtellen vanaf 10		Zoekt contact met anderen	
TGB		Zoekt contact met leerkracht	
Begrippenkennis goed		Emotioneel	
Cijferkennis tot 10 goed		Zeker van zichzelf	
Lezen/Taal/Schrijven		Voelt zich op zijn gemak	
Naam schrijven		Durft van zich af te bijten	
Verstaanbaar spreken		TOTAAL AANTAL PUNTEN	
Belangstelling voor letters		(70 punten is maximaal)	
Kent 15 letters			
TGB			
Auditieve oefeningen goed		Overige informatie van belang:	
Spel			
Speelduur goed			
Samenspel			
Rollenspel met daarin behoefte aan uitdaging			
Doet verschillende activiteiten			

56- 70 : 80% en hoger score is nodig voor overgang naar groep 3

52-55 punten : Voorwaarden voor overgang naar groep 3 zijn niet optimaal